

695 VE 696 SAYILI KHK'LARA TOPLU BAKIŞ

KHK terör örgütleriyle üyeliği, irtibatı/iltisakı değerlendirilen TSK mensubu personelin rütbeleri geri alınmış, emekli kimlikleri iptal edilmiştir.

Mahmut ESEN
(E) Mülkiye Başmüfettişi

Anayasanın 121 inci maddesi ve 2935 sayılı Olağanüstü Hal Kanununun 4 üncü maddesine göre, Cumhurbaşkanının başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu'nca 20.11.2017 tarihinde kararlaştırılmış, 24.12.2017 günlü R.G. yayınlanmış olan 695-696 sayılı (toplam 2 adet) KHK getirilmiş düzenlemeler bölümler halinde (çözümlemeli olarak) özetle aşağıya çıkarılmıştır.

A. OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA BAZI TEDBİRLER ALINMASI HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME (Karar Sayısı: KHK/695)

695 sayılı KHK ile terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli

güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu na karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olan:

- (2756) kamu personelinin görevine son verilmiş, daha önce görevine son verilmiş (115) kamu personeli görevine iade edilmiştir.
- Ayrıca (2) gazete; (7) dernek, (7) vakıf ve (1) tıp merkezi kapatılmıştır. Daha önce kapatılmış olan (1) vakıf kuruluşunun faaliyetine izin verilmiştir.

Bu suretle milli güvenliğe tehdit oluşturduğu tespit edilen Fethullahçı Terör Örgütüne (FETÖ) aidiyeti, iltisakı veya irtibatı belirlendiği için kapatılan ve R.G. yayımlanmış listelerde gösterilen kurum

Sıra No	Kamu Personelinin Hizmet Sınıfı/Kurumu	Sektörde İstihdam Edilenlerin Sayısı	Görevine Son Verilenlerin Sayısı	Görevine Son Verilenlerin İstihdam Ed. Oranı (%)
1	Yargı Mensupları (As. Hakimler Hariç)	15.899	4.342	27,3
2	Mülki İdare Amirleri	2.181	430	19,7
3	EGM	259.751	23.043	8,87
4	Öğretim Elemanları	129.225	5.707	4,4
5	Eğitim Öğretim Hizmetleri	925.825	33.898	3,6
6	TSK (Jandarma/ Sahil G.K. dahil)	241.561	10.720	4,4
7	Din Hizmetleri	110.447	3.082	2,8
8	Sağlık ve Yardımcı Sağlık Hizm.	398.608	7.659	1,9
9	Mahalli İdareler	228.447	4.170	1,8
KAMU PERSONELİ GENELİ		3.390.738	114.915	3,4

ve kuruluşların türleri itibarıyla sayıları: yeniden açılan/faaliyetine izin verilmiş toplam (284) kurum/kuruluş hariç olmak üzere;) (47) özel sağlık kurum/kuruluşu, (881) özel öğretim kurum ve kuruluşları, (108) öğrenci yurdu, (110) vakıf ve (1.427) dernek, (15) vakıf yükseköğretim kuruluşları, (19) sendika; (44) özel radyo ve televizyon, (109) gazete/dergiler/ yayınevi/dağıtım kanalına ulaşmıştır.

KHK ile ayrıca, terör örgütleriyle üyeliği, irtibatı/iltisakı değerlendirilen TSK mensubu personelin rütbeleri geri alınmış, emekli kimlikleri iptal edilmiştir.

- İhraç edilmiş kamu personelinin toplamına ilişkin güncel (birleştirilmiş) veriler aşağıya çıkarılmıştır: (4.342) yargı, (7.098) TSK, (3.456) Jandarma, (157) Sahil G.K, (23.043) EGM mensubu ve (76.819) diğer kamu görevlileri olmak üzere toplam (114.915) kişinin görevlerine son verilmiştir. (Görevine son verilenlerden 1.837 personel (oranı %,1,6); daha sonra görevlerine iade edilmiştir.)¹

KHK uyarınca görevlerine son verilmiş kamu personelinin sayısı; bazılarının hizmet sınıfı/ kurumlara göre dağılımı, (2016 Mayıs ayı itibarıyla²) sektördeki çalışanlara oranları yukarıdaki tabloda gösterilmiştir.

Görevine son verilen personelin bazı sınıf/kurumlar itibarıyla, toplam çalışanlara oranında; ilk sırayı yargı mensuplarının aldığı, yargı mensuplarını mülki idare amirlerinin izlediği görülmektedir.

B. OLAĞANÜSTÜ HAL KAPSAMINDA BAZI DÜZENLEMELER YAPILMASI HAKKINDA KHK (Karar Sayısı: KHK/696)

KHK ile toplumsal/kişisel yaşamın tüm evrelerini (yargı/milli savunma/iç güvenlik/kamu personeli/ sosyal güvenlik/belediye/ihale vb.)

lanmış listeler üzerinden derlenmiştir. Bu yüzden R.G. yayımlanmayanları (sözleşmeli statüde olup sözleşmeleri feshe-dilenleri, MİT' te görevine son verilen 118 personeli vb.) kapsamamaktadır. (http://pbk.tbmm.gov.tr/Butce_Takvim_Tutanaklar)

2 <http://www.dpb.gov.tr/tr-tr/istatistikler/kamu-personeli-istatistikleri>

kapsayan alanlarda, sayıları 54 adedi bulan (genel nitelikli) muhtelif kanunlarda, (bazıları mükerrer olmak üzere) "torba yasa" tekniğiyle olağanüstü hal ilan edilmiş nedenleri ve süresi ile de sınırlı olmayan çok sayıda/köklü değişiklikler yapılmıştır.

I- Yargı İle İlgili Düzenlemeler

- Danıştay'ın üyelerinin kadro sayısı 16, Yargıtay üyelerinin kadro sayısı 100 artırılmıştır. TBMM ve Anayasa Mahkemesi başkan ve üyeleri gibi, Danıştay ile Yargıtay'ın başkan ve üyeleri de toplumun % 99'unun tabii olduğu ve tümünün kapsama alınması çalışmasının sürdürüldüğü bir süreçte, genel sağlık sigortasının kapsamı dışına çıkarılmıştır. Bu suretle ilgililerin tedavi ve ilaç giderleri, 5510 sayılı Kanun başta olmak üzere, mevzuattaki sınırlamalara tabii olmadan çalıştıkları/emekli oldukları kurumlar tarafından ödenecektir.
- 15.7.2016 tarihinde gerçekleştirilen darbe teşebbüsü ve terör eylemlerinin bastırılması kapsamında hareket eden kişilerinde de (resmi sıfatı/görevi olanlar da olduğu gibi) fiilleri nedeniyle

Görevine son verilen personelin toplam çalışanlara oranında; ilk sırayı yargı mensuplarının aldığı, yargı mensuplarını mülki idare amirlerinin izlediği görülmektedir.

1 Görevine son verilen personel sayısına ilişkin rakamlar, KHK ekinde R.G. yayımlanmıştır.

Terörle mücadelede hayatını kaybedenlerin çocuklarının tümü ve kardeşlerinden biri istekleri halinde askerlik hizmetlerinden muaf tutulacaktır.

hukuki, idari, mali ve cezai sorumlulukları doğmayacaktır.

- 5271 sayılı CMK bazı ek/değişiklikler yapılmıştır. (Bazı suçlara ilişkin olarak postada el koyma işlemini yerine getiren kolluk memurları C. Savcısının talimatı üzerine zarf veya paketleri açabileceklerdir. Teknik araçlarla yapılacak izlemelere ilişkin yönetmelik çıkarılacaktır. Müdafinin mazeretsiz olarak duruşmaya gelmemesi halinde de duruşmaya devam edilebilecektir. Duruşmada belge ve tutanakların okunması yerine anlatılması cihetine gidilecektir.)
- Terör Kanunu kapsamına giren suçlardan tutuklu/hükümlü olanlara duruşmalarında tek tip kıyafet giyme zorunluluğu getirilmiştir.
- Türk Ticaret Kanununda ek/değişiklikler yapılmış; terör örgütlerine aidiyeti/iltisakı/aidiyeti nedeniyle kayyım atanmış şirketlerin denetimlerinde kayyımlara ve denetçilerine yönelik bazı kolaylıklar (istisnalar) getirilmiştir.

II- Tsk/Milli Savunma İle İlgili Düzenlemeler

- Terörle mücadelede hayatını kaybedenlerin çocuklarının

tümü ve kardeşlerinden biri istekleri halinde askerlik hizmetlerinden muaf tutulacaktır.

- TSK'da (Jandarma Gn. K./Sahil Güvenlik K. dâhil) sağlık astsubaylığı ihdas edilmektedir (Sağlık B. devir edilmiş) Gülhane Askeri Tıp Akademisinde uzmanlık sınavını kazanmış olup da henüz eğitime başlamamış olanlara, MSB/İçişleri bakanlıkları hesabına tıpta uzmanlık eğitimi yapma olanağı getirilmiştir.
- Savunma Sanayi Müsteşarlığı Kurulmasına İlişkin Kanununda Başbakan/Savunma Bakanına tanınmış bazı yetki ve görevler Cumhurbaşkanına verilmiştir. Müsteşarlığın görev alanı J.Gn.K/SGK ve EGM kapsama alınarak genişletilmiştir.
- TSK Güçlendirme Vakfı Mütavelli Heyeti Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanacaktır.
- 926 sayılı TSK Personel Kanununda ve 1325 sayılı MSB çok sayıda ek/değişiklik yapılmıştır. [(MSB bünyesinde askeri fabrika ve tersanelerin geliştirilmesi, ticari faaliyetlerde bulunması amacıyla Askeri Fabrika ve Tersane İşletme A.Ş. (ASFALT A.Ş.) kurulmuştur.]
- Disiplin subayı tarafından yapılan inceleme sonucunda bir suç işlendiğinin tespiti halinde dosyanın bir sureti C. Başsavcılığına gönderilecektir.

III- Güvenlik İle İlgili Düzenlemeler

- Bakan yardımcıları; belediye başkanları ile köy ve mahalle muhtarlarına görev sürelerinden sonra da (harçsız) silah taşıma ruhsatı verilecektir.
- Trafik hizmetlerini yürütmek üzere Jandarma Genel Komutanlığı bünyesinde de (EGM olduğu gibi) birimler kurulmaktadır (Trafik Daire Başkanlığı,

trafik müdürlükleri, il/ilçe trafik zabıtası).

IV- Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Yönelik Düzenlemeler

- Türkiye Vakıflar Bankası A.O. hisseleri devir/satın almak suretiyle Hazineye geçecektir. Ödemeler için kullanacağı kira sertifikası ve Devlet iç borçlanma senetleri için Hazineye bazı kolaylıklar sağlanmaktadır.
- Diyanet İşleri Başkanlığındaki başkan yardımcısı kadrosu beşe yükseltilmiş, yurtdışı görevlere atamalar yeniden düzenlenmiştir.
- 4634 sayılı Şeker Kanununda ek/değişiklikler yapılmış, Şeker Kurumu kaldırılmış, şeker rejimi/üretimi vb. konuların uygulaması Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bırakılmıştır.
- 4733 sayılı Kanunda ek/değişiklikler yapılmış; tütün, tütün mamulleri ve alkol piyasasının düzenlenmesi; tütün/alkolün üretilmesi ile alım satımı konularında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı yetkilendirilmiş; Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu kapatılmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığına; iki yıl süre ile il ve ilçelerdeki kültür merkezlerinin yapım ve onarımlarını, yatırım programında yer alma ve ödeneği bulunma koşulu olmadan ve pazarlık usulü ile ihale ederek, yaptırma yetkisi getirilmiştir.

- Görece az gelişmiş yörelerdeki yatırımları canlandırarak istihdamı, üretimi vb. artırmayı amaçlayan Cazibe Merkezleri Programı Ekonomi Bakanlığınca yürütülecektir.
- PTT'de bazı genel yasaların (ihale, taşıt, harcırah, kamu konutları, personel alımı ve istihdamı

vb.) uygulanmayacağına yönelik istisnai hükümler getirilmiştir.

- Merkezi Ankara'da olan Türkiye Şehit Yakınları ve Gazileri Dayanışma Vakfı kurulmuştur.

V- Kamu İdarelerinde Personel İstihdamı ve Taşeron İşçilerin Kadroya Geçirilmesine Yönelik Düzenlemeler

- 657 sayılı DMK ek/değişiklikler yapılmıştır. Bir yıldan az süreli çalıştırılan ve işçi sayılmayan geçici personel (4/C'liler) sözleşmeli personel statüsüne (4/B) geçirilmektedir. 4/C fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.
- Kamu ihale Kanununda ek/değişiklikler yapılmış; kanun kapsamındaki kamu idarelerine (bağlı şirketler dâhil); danışmanlık, hastane bilgi ve çağrı merkezi hizmetleri dışında personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı yapma yasağı getirilmiştir.
- Geçici iş pozisyonlarında (mevsimlik/kampanya/orman yangınıyla mücadele işlerinde) en fazla altı ay istihdam edilebilmekte olan geçici işçilerin, çalışma süreleri dört aya kadar uzatılabilecektir.
- Genel yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idarelerinde (bağlı şirketler dâhil) çalıştırılan işçilerin mali ve sosyal haklarını belirlemek üzere (6356 sayılı Kanun kapsamında) kamu toplu iş sözleşmeleri çerçeve anlaşma protokolü imzalanacaktır. Kamu işveren sendikaları ile işçi sendikaları konfederasyonları arasında imzalanacak protokol hükümleri tarafları bağlayıcı olacaktır.
- İnsansız hava aracı (İHA) uçuş ekibinin mali haklarından bazı iyileştirmeler yapılmıştır.
- İl özel idareleri, belediyeler ile bağlı kuruluşlar personel istih-

2017 yılında, bir yıldan az süreli personel istihdamına dayalı hizmet alımlarında çalışanlar, kamu idarelerinin geçici işçi pozisyonlarında istihdam edilebilecektir.

damına dayalı (özel güvenlik dâhil) hizmetleri, doğrudan hizmet alımı suretiyle, mevcut şirketlerden satın alacaklardır. Belirtilen niteliklere sahip şirketleri bulunmuyorsa bu amaçla bir şirket kurabileceklerdir. Bu bağlamdaki usul ve esaslar Bakanlar Kurulunca belirlenecektir.

- Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alım sözleşmeleri kapsamında yükleniciler tarafından 4.12.2017 tarihi itibarıyla çalıştırılmakta olanlardan; 657 sayılı DMK 48 maddesindeki genel koşulları taşıyan; emekli/malullük aylığı almaya hak kazanmamış, açtıkları davalardan yazılı olarak feragat eden, alt işverenden (taşerondan) olan alacaklarından vazgeçtiğini yazılı olarak beyan edenler; on gün içinde başvuruda bulunmaları, katılacakları sınavda da başarılı olmaları halinde vize edilmiş sayılan sürekli işçi kadrolarına topluca geçirileceklerdir.
- İl Özel İdareleri, belediye ve bağlı idarelerdeki çalışanlar ise (kurulu/kurulacak olan) şirketlerde işçi statüsüne geçirilecektir.

- Bunlar daha önce yürüttükleri hizmetlerde istihdam edilecektir. Mali ve sosyal hakları, alt işveren işçilerini kapsayan Yüksek Hakem Kurulunca karara bağlanmış toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre belirlenecektir. Yüklenicilerle yapılmış olan hizmet alım ihaleleri feshedilecek; sözleşmelerin feshedilmiş olması veya fesihten ötürü iş miktarındaki azalma nedeniyle oluşacak zararlarını karşılamak üzere (gerçekleşme durumlarına göre) sözleşme tutarı üzerinden yüklenicilere % 5 tazminat ödenecektir. Yükleniciler başka bir hak talep edemeyeceklerdir.

Çalışacak personel sayısının ihale dokümanında belirlendiği, personelin tümünün idare bünyesinde çalıştığı, yaklaşık maliyetin en az %70'inin işçilik giderlerinden oluştuğu, yıl boyu devam eden süreklilik arz eden işlere ilişkin hizmet alımları; personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edilecektir.

- Belediyelerdeki yıl boyu devam eden, niteliği gereği süreklilik gösteren, haftalık çalışma saatlerinin tümüyle idare için kullanıldığı; park/bahçe bakım ve onarım, çöp toplama temizlik işlerine ilişkin alımlarda, personel çalıştırılmasına dayalı hizmet alımı olarak kabul edilmektedir.

Yüklenicinin hizmet sözleşmesi kapsamında kullandığı taşınır ile tüketim malzemelerinden ihtiyaç duyulanlar satın alınabilecek/kiralanabilecektir.

2017 yılında, bir yıldan az süreli personel istihdamına dayalı hizmet alımlarında çalışanlar, kamu idarelerinin geçici işçi pozisyonlarında istihdam edilebilecektir.